

Looduskaitseseaduse ja teiste seaduste muutmise seadus

§ 1. Looduskaitseseaduse muutmine

Looduskaitseseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 täiendatakse lõigetega 3 ja 4 järgmises sõnastuses:

„(3) Käesoleva seaduse §-s 1 sätestatud eesmärkide saavutamiseks ja käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tegevuste kaudu tagatakse maismaal 30 protsendi ja merel 30 protsendi ulatuses looduse tõhus kaitse.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud kaitset tagavate loodusobjektide loetelu kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.“;

2) paragrahvi 7 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Loodusobjekti käesoleva seaduse alusel kaitse alla võtmise eeldus on selle ohustatus, haruldus või tüüpilisus, teaduslik, ajaloolis-kultuuriline või esteetiline väärtus või tähtsus ökosüsteemide sidususe tagamisel või rahvusvahelisest lepingust tulenev kohustus.“;

3) paragrahvi 8¹ täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

„(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud hüvitusala määramisel peab arendaja saavutama kirjaliku kokkuleppe kinnisasja omanikuga.“;

4) paragrahvi 9 lõige 10¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(10¹) Loodusobjekti kohaliku kaitse alla võtmise ja kaitsekorra muutmise otsuse eelnõu kooskõlastatakse Kliimaministeeriumiga.“;

5) paragrahvi 13 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Käesoleva seaduse § 2 lõikes 3 sätestatud 30% tõhusa kaitse eesmärgi saavutamisel teeb Keskkonnaamet valdkonna eest vastutavale ministrile ühe aasta jooksul ettepaneku alade kaitse alt välja arvamiseks ja kaitse-eeskirjade muutmiseks, lähtudes ettepaneku tegemisel sama paragrahvi lõigetes 1 ja 2 seatud põhimõtetest, liikide ja elupaikade seisundi seirest, asjakohaste uuringute ja inventuuride tulemustest ning käesoleva seaduse § 1 lõikes 1 sätestatud eesmärgist.“;

6) paragrahvi 14 lõiget 1 täiendatakse punktiga 12 järgmises sõnastuses:

„12) hooldada maaparandussüsteemi ehitisi või teha maaparandushoiutöid, mille käigus eemaldatakse setet mehhaniseeritult või muudetakse veerežiimi.“;

7) seadust täiendatakse §-ga 14¹ järgmises sõnastuses:

„§ 14¹. Riiklik uuring ja inventuur

(1) Kinnisasja omanikul või valdajal ei ole õigust keelata käesoleva seaduse alusel riigi kavandatud või tellitud uuringu või inventuuri (edaspidi ka *töö*) tegijal, kes esitab töötõendi või töö tellimise lepingu ja andmed selle kohta, millises haldusmenetluses keskkonnateavet kogutakse, töö tegemiseks kinnisasjal viibida või sealt läbi liikuda.

(2) Kinnisasja omanikul on õigus viibida kinnisasjal tehtava uuringu või inventuuri juures töö tegija pakutud ajal ja juhiseid järgides, välja arvatud juhul, kui sellega kaasneks elupaiga või liigi kasvukoha kahjustamine või liigi häirimine.

(3) Teave kavandatud uuringu või inventuuri kohta avaldatakse selle asutuse kodulehel, kes töö on kavandanud või tellinud, ning saadetakse elektrooniliselt kinnisasja füüsilisest isikust omanikule Eesti teabeväravas eesti.ee aktiveeritud või rahvastikuregistrisse kantud ametlikule elektronposti aadressile ja juriidilisele isikule äriregistrisse kantud elektronposti aadressile.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud teates märgitakse uuringu või inventuuri:

- 1) eesmärk;
- 2) piirkond;
- 3) toimumise aeg.

(5) Kui riigi kavandatud või tellitud uuring või inventuur tehakse Eesti topograafia andmekogu andmete alusel koostatud kaardile kantud õuemaal, teatab töö kavandanud või tellinud asutus kinnisasja omanikule töö täpse toimumisaja, töö tegija ning tähtaja, mille jooksul kinnisasja omanik saab anda teada enda või kinnisasja valdaja soovist viibida uuringu või inventuuri juures, ning lisab teatele käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud teabe. Kinnisasja omanik või valdaja peab võimaldama juurdepääsu õuealale toimingu tegemise ajaks.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud juhul saadab töö kavandanud või tellinud asutus teate elektrooniliselt kinnisasja füüsilisest isikust omanikule, kellel on Eesti teabeväravas eesti.ee aktiveeritud või rahvastikuregistrisse kantud ametlik elektronposti aadress, vastavale elektronposti aadressile ja juriidilisele isikule äriregistrisse kantud elektronposti aadressile. Muul juhul saadetakse teade lihtkirjaga isiku rahvastikuregistrisse või juriidilise isiku äriregistrisse kantud aadressile.

(7) Õuemaal uuringu või inventuuri tegemiseks ja sellest kinnisasja omaniku teavitamiseks on vaja töödelda omaniku järgmisi isikuandmeid:

- 1) isiku nimi;
- 2) isikukood;
- 3) elektronposti aadress;
- 4) elukoha aadress;
- 5) kinnistu andmed.

(8) Töö kavandanud või tellinud asutusel on õigus saada kinnistusraamatu ja rahvastikuregistri vastutavalt töötlejalt käesoleva paragrahvi lõigetes 5 ja 6 nimetatud ülesande täitmiseks käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud isikuandmeid ning neid sellel eesmärgil töödelda.

(9) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud isikuandmeid säilitatakse uuringu või inventuuri tegemise lõpuni, välja arvatud keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 39⁵ lõikes 8² sätestatud juhul.“;

8) paragrahvi 15 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kaitseala sihtkaitse- ja piiranguvööndis, hoiualal või kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstaval loodusobjektil olevad või kaitstava looduse üksikobjekti juurde viivad teed ja rajad on päikesetõusust päikeseloojanguni avalikuks kasutamiseks ning kinnisasja valdaja peab tagama nimetatud ajal inimeste juurdepääsu kaitstavale loodusobjektile.“;

9) paragrahvi 15 lõike 3 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) teadustöötajal, kes tegeleb kaitstava loodusobjektiga seotud teadustööga ja esitab valdaja nõudel teadusasutuse väljastatud sellekohase õiendi, mis sisaldab infot teadustöö tegija, uurimisala, perioodi ja eesmärgi kohta.“;

10) seadust täiendatakse §-ga 18¹ järgmises sõnastuses:

„§ 18¹. Loodusväärtuse kaitseks riigi isikliku kasutusõiguse seadmine

(1) Väljaspool kaitseala, hoiuala, püsielupaika või kaitstava looduse üksikobjekti piiranguvööndit asuva Eesti looduse infosüsteemi kantud loodusväärtuse kaitseks võib kinnisasja omanikuga sõlmida notariaalse lepingu (edaspidi *leping*), mille alusel koormatakse kinnisasi isikliku kasutusõigusega riigi kasuks.

(2) Riigi isiklik kasutusõigus käesoleva paragrahvi tähenduses on riigi õigus kasutada kinnisasja loodusväärtuse kaitseks ja keelata või piirata kinnisasjal majandustegevust kaitse-eesmärgi kohaselt.

(3) Kinnisasja omanik tagab loodusväärtuse säilimiseks lepingus ette nähtud kohustuste täitmise.

(4) Loodusväärtuse kaitseks riigi isikliku kasutusõiguse seadmisel ja lepingu sõlmimisel on riigi volitatud esindaja keskkonnainvesteeringutega tegelev riigi sihtasutus.

(5) Loodusväärtusega kinnisasja omandiõiguse üleminekul lähevad omandajale üle kõik lepingust tulenevad õigused ja kohustused. Loodusväärtusega omandi üleminekul ei ole omandajal õigust lõpetada lepingut ennetähtaegselt ühe aasta jooksul omandamisest arvates.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud keelu, piirangu või loodusväärtuse hooldamise eest makstakse kinnisasja omanikule hüvitist (edaspidi *loodusväärtuse kasutusõiguse tasu*) riigi isikliku kasutusõiguse perioodil iga-aastaste võrdsete maksetena.

(7) Loodusväärtuste loetelu, loodusväärtuse kasutusõiguse tasu arvutamise alused ja meetodika ning käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud lepingu sisu ja sõlmimise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(8) Loodusväärtuse kasutusõiguse tasu arvutamisel kasutatakse käesoleva paragrahvi lõike 7 alusel kehtestatud meetodikat.

(9) Lepingu sõlmimisega ning kinnisasja riigi isikliku kasutusõigusega koormamisega kaasnevad riigilõivud ja notari tasu maksab käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud asutus.“;

11) paragrahvi 20 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kaitstaval loodusobjektil asuva kinnisasja riigi poolt omandamise ja sellele kasutusvalduse seadmise ja ettepanekute menetlemise korra ning kriteeriumid, mille alusel loetakse ala kaitsekord kinnisasja sihtotstarbelist kasutamist oluliselt piiravaks, samuti kinnisasja väärtuse määramise korra ja alused ning kasutusvalduse seadmise lepingus kokkulepitavad tingimused kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.“;

12) seadust täiendatakse §-ga 20³ järgmises sõnastuses:

„§ 20³. Riiklikult kaitstaval loodusobjektidel asuvale kinnisasjale kasutusvalduse seadmine

(1) Käesoleva seaduse § 20 lõigetes 1–1³ sätestatud tingimustel võib riik kokkuleppel kinnisasja omanikuga seada metsaga kinnisasjale või selle osale kasutusvalduse 99 aastaks.

(2) Kasutusvalduse seadmise ettepaneku tegemise õigus on kinnisasja omanikul, kaitstava loodusobjekti valitsejal ja valdkonna eest vastutaval ministril. Kasutusvalduse seadmise algatamise ja omandamise otsustab Keskkonnaameti peadirektor. Kasutusvalduse seadmisega seotud kulud kannab riik ja seda finantseeritakse riigieelarvest igaks eelarveaastaks määratud summa piires või riigitulundusasutuse eelarvest.

(3) Kasutusvalduse seadmisel on tasu suuruse aluseks kinnisasjal kasvava metsa väärtus, mis määratakse käesoleva seaduse § 20 lõike 3 alusel kehtestatud kinnisasja väärtuse määramise korra alusel. Tasu makstakse välja ühekordselt kasutusvalduse seadmisel.

(4) Kui kinnisasja omanik rikub kasutusvalduse tingimusi või kasutusvaldus lõpetatakse ennetähtaegselt, on riigil õigus nõuda makstud tasu kinnisasja omanikult terves ulatuses tagasi ning lisaks leppetrahvi, mis moodustab 10 protsenti hüvitisest.

(5) Kui kinnisasja koormavad hüpoteegid, seatakse kasutusvaldus kinnistusraamatus hüpoteekidest kõrgemale järjekohale.

(6) Kasutusvalduse seadmisele käesoleva paragrahvi alusel kohaldatakse käesoleva seaduse § 20 lõigetes 4–7 sätestatut.“;

13) paragrahvi 22 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) kaitse-eeskirjast, kaitsekorralduskavast ja liigi tegevuskavast tuleneva tegevuse korraldamine;“;

14) paragrahvi 24 lõikest 1 jäetakse välja tekstiosa „pruunkaru talvitumispaika või“;

15) paragrahvi 24 lõikest 3 jäetakse välja tekstiosa „pruunkaru talvitumispaiga või“;

16) paragrahvi 25 lõiget 1 täiendatakse pärast tekstiosa „loodusobjekti“ tekstiosaga „ning ranna ja kalda“;

17) paragrahvi 30 lõiget 2 täiendatakse punktiga 7 järgmises sõnastuses:

„7) Eesti looduse infosüsteemi kantud poollooduslike koosluste hävimist põhjustav või kahjustav tegevus, nagu mullaharimine, puittaimestiku istutamine, väetamine, taimekaitsevahendite kasutamine.“;

18) paragrahvi 31 lõiget 2 täiendatakse punktiga 13 järgmises sõnastuses:

„13) Eesti looduse infosüsteemi kantud poollooduslike koosluste hävimist põhjustav või kahjustav tegevus, nagu mullaharimine, puittaimestiku istutamine, väetamine, taimekaitsevahendite kasutamine, välja arvatud kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolekul tehtav tegevus.“;

19) paragrahvi 31 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Kui piiranguvõõndis olemasolevate maaparandussüsteemide rekonstrueerimis- ja hoiutööd võivad kahjustada kaitse-eesmärgi saavutamist, võib kaitse-eeskirjaga seada nendeks tingimusi või need tegevused keelata, kui tingimus või keeld ei takista maaparandussüsteemi nõuetekohast toimimist väljaspool kaitstavat loodusobjekti.“;

20) paragrahvi 33 lõike 1 punkt 7 tunnistatakse kehtetuks;

21) seaduse 7. peatükki täiendatakse §-ga 45¹ järgmises sõnastuses:

„§ 45¹. Haljastuse inventeerimine

(1) Ehitustegevusest huvitatud isikute võrdse kohtlemise tagamiseks võib kohalik omavalitsus kehtestada haljastuse inventeerimise korra, milles määratakse vähemalt:

- 1) millistel juhtudel on kinnisasja omanik kohustatud enne kavandatavat ehitustegevust inventeerima kinnisasjal olevat haljastust;
- 2) haljastuse hindamise meetodika;
- 3) inventuuri tegijate kvalifikatsioon;
- 4) inventeerimise tulemuste vormistamise nõuded.

(2) Käesoleva paragrahvi tähenduses on haljastus looduslik või inimtekkeline taimkate, mis koosneb puit- ja rohhtaimestikust.“;

22) paragrahvi 51¹ lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Talvituspaiga avastanud isik on kohustatud informeerima sellest kolme ööpäeva jooksul Keskkonnaametit, kes nii kiiresti kui võimalik teavitab kirjalikult ja võimaluse korral ka suuliselt kinnisasja omanikku ning peatab pruunkaru talvituspaigas metsateatisega lubatud tegevused ja jahipiirkonna kasutusõiguse loaga määratud tegevused kuni talvitusperioodi lõpuni.“;

23) paragrahvi 63 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Leidja võib surnuna leitud I või II kaitsekategooria loomaliigi isendi jätta enda valdusesse, kui Keskkonnaamet ei ole talle kirjalikult andnud teistsugust teavet.“;

24) paragrahvi 63 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

25) paragrahvi 63 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Kui Keskkonnaamet soovib surnuna leitud I või II kaitsekategooria loomaliigi isendit enda valdusesse või kui leidja ei soovi isendit enda valdusesse jätta, antakse isend üle Keskkonnaametile, kes korraldab isendi kasutamise teadus- või õppeotstarbel või isendi hävitamise.“;

26) paragrahv 71 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 71. Kaitstava loodusobjekti kaitse nõuete rikkumine

(1) Kaitstava loodusobjekti kasutamise või kaitse nõuete rikkumise eest, välja arvatud §-des 71¹–71⁹, 73, 74¹, 74² ja 74⁵–74²⁶ loetletud rikkumised, – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 12 800 eurot.“;

27) seadust täiendatakse §-dega 71¹–71⁹ järgmises sõnastuses:

„§ 71¹. Kaitstaval loodusobjektidel majandustegevuse ja loodusvarade kasutamise keelu rikkumine

(1) Kaitstaval loodusobjektidel majandustegevuse või loodusvarade kasutamise keelu rikkumise eest –

karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –

karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 eurot.

§ 71². Kaitstaval loodusobjektidel ehitamise nõuete rikkumine

(1) Kaitstaval loodusobjektidel ebaseadusliku ehitamise eest –

karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –

karistatakse rahatrahviga kuni 100 000 eurot.

§ 71³. Kaitstaval loodusobjektidel viibimise keelu rikkumine

(1) Kaitstaval loodusobjektidel viibimise keelu rikkumise eest –

karistatakse rahatrahviga kuni 75 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –

karistatakse rahatrahviga kuni 12 800 eurot.

§ 71⁴. Kaitstaval loodusobjektidel sõidukiga sõitmise nõuete rikkumine

(1) Kaitstaval loodusobjektidel sõidukiga, sealhulgas maastikusõidukiga, või ujuvvahendiga sõitmise nõuete rikkumise eest –

karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –

karistatakse rahatrahviga kuni 12 800 eurot.

§ 71⁵. Kaitstaval loodusobjektidel telkimise ja lõkke tegemise keelu rikkumine

(1) Kaitstaval loodusobjektidel telkimise või lõkke tegemise eest selleks keelatud kohas –

karistatakse rahatrahviga kuni 75 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –

karistatakse rahatrahviga kuni 12 800 eurot.

§ 71⁶. Kaitstaval loodusobjektidel rahvaürituse korraldamise nõuete rikkumine

(1) Kaitstaval loodusobjektidel rahvaürituse korraldamise kohta kehtestatud piirangute rikkumise eest –

karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –

karistatakse rahatrahviga kuni 12 800 eurot.

§ 71⁷. Kaitstaval loodusobjektidel puittaimestiku istutamise ja raie nõuete rikkumine

(1) Kaitstaval loodusobjektidel puittaimestiku istutamise või raie nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 eurot.

§ 71⁸. Kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstava loodusobjekti kasutamise ja kaitse nõuete rikkumine

(1) Kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstava loodusobjekti kasutamise või kaitse nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 12 800 eurot.

§ 71⁹. Kaitstaval loodusobjektidel poollooduslike koosluste kaitse nõuete rikkumine

(1) Kaitstaval loodusobjektidel poollooduslike koosluste kaitse nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 150 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 12 800 eurot.“;

28) paragrahvi 73 tekst muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Tiheasustuselal kasvava puu või selle osa ebaseadusliku raie eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 12 800 eurot.“;

29) paragrahv 74 tunnistatakse kehtetuks;

30) paragrahvi 74¹ tekst muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Võõrliikide kasutamise nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.“;

31) paragrahv 74² muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 74². Kaaviaripakendi märgistamise nõuete rikkumine

(1) Kaaviaripakendi märgistamise nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 6400 eurot.“;

32) paragrahvid 74³ ja 74⁴ tunnistatakse kehtetuks;

33) paragrahvi 74⁵ tekst muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1007/2009 artiklis 3 ning komisjoni rakendusmääruses (EL) 2015/1850 sätestatud hülgetoodete turule laskmise või impordi nõuete rikkumise eest –

karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 12 800 eurot.“;

34) paragrahvi 74⁶ lõikes 2 asendatakse arv „32 000“ arvuga „35 000“;

35) seadust täiendatakse §-dega 74⁷–74²⁶ järgmises sõnastuses:

„§ 74⁷. Ranna ja kalda piiranguvööndis metsa kasutamise ja kaitse nõuete rikkumine

(1) Ranna või kalda piiranguvööndis metsa kasutamise või kaitse nõuete rikkumise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 eurot.

§ 74⁸. Ranna ja kalda piiranguvööndis maavara kaevandamise keelu rikkumine

(1) Ranna või kalda piiranguvööndis maavara kaevandamise keelu rikkumise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 eurot.

§ 74⁹. Ranna ja kalda piiranguvööndis mootor- ja maastikusõidukiga sõitmise nõuete rikkumine

(1) Ranna või kalda piiranguvööndis mootor- või maastikusõidukiga sõitmise nõuete rikkumise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 150 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 12 800 eurot.

§ 74¹⁰. Ranna ja kalda ehituskeeluvööndis ehitamise nõuete rikkumine

(1) Ranna või kalda ehituskeeluvööndis ebaseadusliku ehitamise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 100 000 eurot.

§ 74¹¹. Kaitsealuse loomaliigi isendi tahtliku surmamise keelu rikkumine

(1) Kaitsealuse loomaliigi isendi tahtliku surmamise eest –

karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 12 800 eurot.

§ 74¹². Kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmise ja tahtliku häirimise keelu rikkumine

(1) Kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmise või tahtliku häirimise keelu rikkumise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 150 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 12 800 eurot.

§ 74¹³. I kaitsekategooria taimede ja seente kaitse nõuete rikkumine

(1) I kaitsekategooria taimede või seente kahjustamise, sealhulgas korjamise või hävitamise keelu rikkumise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 150 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 100 000 eurot.

§ 74¹⁴. II kaitsekategooria taimede ja seente kaitse nõuete rikkumine

(1) II kaitsekategooria taimede või seente kahjustamise, sealhulgas korjamise või hävitamise keelu rikkumise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 75 000 eurot.

§ 74¹⁵. III kaitsekategooria taimede, seente ja selgrootute loomade kaitse nõuete rikkumine

(1) III kaitsekategooria taimede, seente või selgrootute loomade hävitamise või loodusest korjamise ulatuse nõuete rikkumise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 50 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 12 800 eurot.

§ 74¹⁶. Looduslikult esinevate lindude tahtliku häirimise keelu rikkumine

(1) Looduslikult esinevate lindude tahtliku häirimise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 50 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 2560 eurot.

§ 74¹⁷. Looduslikult esinevate lindude, nende pesade ja munade tahtliku kahjustamise keelu rikkumine

(1) Looduslikult esinevate lindude või nende pesade või munade tahtliku kahjustamise või pesade kõrvaldamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 150 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 5200 eurot.

§ 74¹⁸. Looduslikult esinevate lindude, nende pesade ja munade tahtliku hävitamise keelu rikkumine

(1) Looduslikult esinevate lindude või nende pesade või munade tahtliku hävitamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 12 800 eurot.

§ 74¹⁹. Nahkhiirte ja lindude rõngastamise nõuete rikkumine

(1) Nahkhiirte ja lindude rõngastamise nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 75 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 2560 eurot.

§ 74²⁰. Looduslikult esinevate mittekaitsealuste loomaliikide kaitse nõuete rikkumine ja võõrsilt sisse toodud või tehistingimustes peetud looduslikult esinevate liikide isendite loodusesse laskmise nõuete rikkumine

(1) Looduslikult esinevate mittekaitsealuste loomaliikide kaitse nõuete rikkumise või võõrsilt sisse toodud või tehistingimustes peetud looduslikult esinevate liikide isendite loodusesse laskmise nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 150 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 12 800 eurot.

§ 74²¹. Nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ IV lisa punktis a loetletud loomaliikide isendite paljunemis- ja puhkekohtade hävitamise ja kahjustamise keelu rikkumine

(1) Nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ IV lisa punktis a loetletud loomaliikide isendite selgelt märgatavate paljunemis- või puhkekohtade hävitamise või kahjustamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 150 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 5200 eurot.

§ 74²². I kaitsekategooria liigi isendiga tehingu tegemise keelu rikkumine

(1) I kaitsekategooria liigi isendiga tehingu tegemise keelu rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –

karistatakse rahatrahviga kuni 30 000 eurot.

§ 74²³. II kaitsekategooria liigi isendiga tehingu tegemise keelu rikkumine

(1) II kaitsekategooria liigi isendiga tehingu tegemise keelu rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 150 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 20 000 eurot.

§ 74²⁴. III kaitsekategooria liigi isendiga tehingu tegemise keelu rikkumine

(1) III kaitsekategooria liigi isendiga tehingu tegemise keelu rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 50 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 12 800 eurot.

§ 74²⁵. Looduslikult esinevate linnuliikide isenditega tehingu tegemise keelu rikkumine

(1) Looduslikult esinevate linnuliikide elus või surnud isendite või nende selgelt äratuntavate kehaosade või nendest valmistatud toodete müügi, müügiks transportimise, müügi eesmärgil pidamise ja müügiks pakkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 150 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 5200 eurot.

§ 74²⁶. Loodusliku loomastiku ja taimestiku ohustatud liikide isenditega riikidevahelise kauplemise nõuete rikkumine

(1) Nõukogu määruse (EÜ) nr 338/97 lisades A–D loetletud looma- ja taimeliikide kaitse nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 eurot.“;

36) paragrahvi 75 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „71, 73, 74 ja 74²–74⁴ ja 74⁶“ tekstiosaga „71–71⁷, 71⁹, 74², 74⁶–74⁸ ja 74¹¹–74²⁶“;

37) paragrahvi 75 lõikes 3 asendatakse tekstiosa „71, 73 ja 74“ tekstiosaga „71⁸ ja 73“;

38) paragrahvi 75 lõikes 4 asendatakse tekstiosa „74¹ ja 74⁵“ tekstiosaga „74¹, 74⁵ ja 74²⁶“;

39) paragrahvi 75 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Käesoleva seaduse §-des 74⁹ ja 74¹⁰ sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Keskkonnaamet või valla- või linnavalitsus.“;

40) paragrahvi 75¹ lõikes 1 asendatakse tekstiosa „71 ja 74¹–74⁶“ tekstiosaga „71–71², 74¹, 74², 74⁵, 74⁶ ja 74¹¹–74²⁶“;

41) paragrahvi 76 tekstis asendatakse tekstiosa „71, 73 ja 74“ tekstiosaga „71⁸, 73, 74⁹ ja 74¹⁰“;

42) paragrahvist 77 moodustatakse seaduse 11¹. peatükk ja selle pealkiri sõnastatakse järgmiselt:

**„11¹. peatükk
LOODUSOBJEKTILE TEKITATUD KAHJU“;**

43) paragrahvi 77 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Loodusobjekti hävitamise või kahjustamisega ning võõrliigi isendi loodusesse laskmisega keskkonnale tekitatud kahju ulatuse ja kahju hüvitise arvestamise alused, hüvitamise korra ja hüvitise määrad kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.“;

44) paragrahvi 77 täiendatakse lõigetega 1¹ ja 1² järgmises sõnastuses:

„(1¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruse kehtestamisel võetakse aluseks §-s 77¹ sätestatud piirsummad ja arvestatakse kaitstava loodusobjekti ohustatuse taset.

(1²) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 kehtestatud määruses võib:

- 1) kaitstava loodusobjekti hävitamise või kahjustamise mitme keelu rikkumise korral hüvitise määrad liita;
- 2) kaitsealuse liigi kaitsenõuete rikkumise korral määrata hüvitise kuni kolmekordses ulatuses.“;

45) paragrahvi 77 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Loodusobjektile õigusvastaselt tekitatud kahju hüvitab kahju tekitanud isik riigile käesolevas peatükis sätestatud ulatuses ja korras.“;

46) paragrahvi 77 lõike 3 punktid 1 ja 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

- „1) kaitstava loodusobjekti piires või ranna või kalda piiranguvööndis raiutakse või raadatakse puittaimestikku keelatud ajal või sellises kohas, kus kasutatav raieliik või raadamine on keelatud, või rikkudes kehtestatud raietingimusi;
- 2) kaitstava loodusobjekti piires või ranna või kalda piiranguvööndis kahjustatakse ebaseaduslikult pinnast;“;

47) paragrahvi 77 lõiget 3 täiendatakse punktidega 8 ja 9 järgmises sõnastuses:

- „8) loodusesse lastakse võõrliigi isend või ei takistata selle leviku laienemist või arvukuse suurenemist looduses;
- 9) kaitstaval loodusobjektidel hävitatakse või kahjustatakse poollooduslikku kooslust.“;

48) paragrahvi 77 lõiked 4–10¹ tunnistatakse kehtetuks;

49) seaduse 11¹. peatükki täiendatakse §-ga 77¹ järgmises sõnastuses:

„§ 77¹. Loodusobjektile tekitatud kahju hüvitamise määrad

(1) I kategooria kaitsealuse liigi isendi:

- 1) ebaseadusliku hävitamise, elujõuetuseni vigastamise või ebaseadusliku loodusest eemaldamise korral arvestatakse keskkonnakahju 384–7000 eurot isendi kohta või 26–70 eurot isendi massi iga grammi kohta;
- 2) kahjustamise korral arvestatakse keskkonnakahju 64–3500 eurot isendi kohta või 10–30 eurot isendi massi iga grammi kohta.

(2) II kategooria kaitsealuse liigi isendi:

- 1) ebaseadusliku hävitamise, elujõuetuseni vigastamise või ebaseadusliku loodusest eemaldamise korral arvestatakse keskkonnakahju 256–3500 eurot isendi või 13–35 eurot isendi massi iga grammi kohta;
- 2) kahjustamise korral arvestatakse keskkonnakahju 24–1500 eurot isendi või 5–15 eurot isendi massi iga grammi kohta.

(3) III kategooria kaitsealuse liigi isendi:

- 1) ebaseadusliku hävitamise, elujõuetuseni vigastamise või ebaseadusliku loodusest eemaldamise korral arvestatakse keskkonnakahju 128–1500 eurot isendi või 5–15 eurot isendi massi iga grammi kohta;
- 2) kahjustamise korral arvestatakse keskkonnakahju 24–700 eurot isendi või 3–7 eurot isendi massi iga grammi kohta.

(4) Liigi püsielupaiga, kaitseala ja hoiuala:

- 1) hävitamise korral arvestatakse keskkonnakahju 8000–15 000 eurot ühe hektari kohta;
- 2) kahjustamise korral arvestatakse keskkonnakahju 4000–7000 eurot ühe hektari kohta.

(5) Kaitstava looduse üksikobjekti:

- 1) hävitamise korral arvestatakse keskkonnakahju 1280–7000 eurot;
- 2) kahjustamise korral arvestatakse keskkonnakahju 768–3500 eurot.

(6) Kaitstaval loodusobjektile oleval ja Eesti looduse infosüsteemi kantud elupaiga:

- 1) hävitamise korral arvestatakse keskkonnakahju 8000–15 000 eurot ühe hektari kohta;
- 2) kahjustamise korral arvestatakse keskkonnakahju 4000–7000 eurot ühe hektari kohta.

(7) Kui nõukogu määruse (EÜ) nr 338/97 lisades A–D nimetatud liigi isendiga tehingu või toiminguga tegemiseks rikutakse nimetatud määrusega ja selle alusel kehtestatud reegleid või kui selline isend eemaldatakse loodusest ebaseaduslikult, arvestatakse keskkonnakahju 52–150 000 eurot liigi ohustatuse taseme ja isendi turuväärtuse põhjal.

(8) Liigi isendiga tehtud ebaseadusliku toiminguga, tema hävitamise, elujõuetuseni vigastamise, loodusest eemaldamise, tahtliku häirimise, tema pesa või munade tahtliku hävitamise, pesa kõrvaldamise või isendiga või tema selgelt äratuntava kehaosaga või sellest valmistatud toote või muu kaubaga tehtava tehingu korral arvestatakse keskkonnakahju 128–7000 eurot isendi kohta.

(9) Võõrliigi loodusesse laskmise või selle leviku laienemise või arvukuse suurenemise takistamata jätmise korral arvestatakse keskkonnakahju 50–6400 eurot võõrliigi isendi või ruutmeetri kohta.

(10) Kaitse all mitteoleva linnu- ja imetajaliigi isendi, välja arvatud jahiuluki:

- 1) ebaseadusliku hävitamise, elujõuetuseni vigastamise või ebaseadusliku loodusest eemaldamise korral arvestatakse keskkonnakahju 50–1000 eurot isendi kohta;
- 2) kahjustamise korral arvestatakse keskkonnakahju 10–500 eurot isendi kohta.

(11) Kivistise leiukoha:

- 1) hävitamise korral arvestatakse keskkonnakahju 350–10 000 eurot leiukoha kohta;
- 2) kahjustamise korral arvestatakse keskkonnakahju 150–3500 eurot leiukoha kohta.

(12) Ranna või kalda piiranguvööndi:

- 1) hävitamise korral arvestatakse keskkonnakahju 4000–7500 eurot ühe hektari kohta;
- 2) kahjustamise korral arvestatakse keskkonnakahju 2000–3500 eurot ühe hektari kohta.“;

50) paragrahvi 91 lõige 15 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(15) Kui kinnisasi on omandatud pärast selle kaitse alla võtmist, selle võõrandamistinging sisaldas informatsiooni kaitstava loodusobjekti kohta ja selle omandamiseks on avaldus tehtud hiljemalt 2013. aasta 14. aprillil, kantakse nimetatud avaldus käesoleva sätte jõustumise järel samasse järjekorda selliste kinnisasja omandamise avaldustega, mis on tehtud enne kaitse alla võtmist või vastavad käesoleva seaduse § 20 lõike 1¹ punktides 1–4 ettenähtud eranditele, ja neid avaldusi menetletakse järjekorra alusel ühes järjekorras.“;

51) paragrahvi 91 täiendatakse lõigetega 26 ja 27 järgmises sõnastuses:

„(26) Enne käesoleva lõike jõustumist kaitse alla võetud alal on käesoleva seaduse § 30 lõike 2 punktis 7 ja § 31 lõike 2 punktis 13 nimetatud tegevus lubatud valitseja nõusolekul, kui kaitsekord ei sätesta teisiti.

(27) Kliimaministeerium analüüsib hiljemalt 2031. aasta 1. jaanuariks maismaal 30 protsendi ja merel 30 protsendi ulatuses looduse tõhusa kaitsmise eesmärgi tulemuslikkust. Kui maismaal või merel looduse tõhusa kaitse osakaal on käesoleva seaduse § 2 lõikes 3 sätestatud osakaalust kuni üks protsent väiksem või suurem, esitab Kliimaministeerium vajaduse korral ettepanekud regulatsiooni muutmiseks.“.

§ 2. Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse muutmine

Keskkonnaseadustiku üldosa seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 39⁵ lõiked 8¹ ja 8² muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(8¹) Eesti looduse infosüsteemis töödeldakse järgmisi isikuandmeid:

1) infosüsteemi andmed esitanud isiku nimi, isikukood ja kontaktandmed;

2) isiku, kelle kinnisasjal tehakse riigi kavandatavat või tellitud uuringut või inventuuri, nimi, isikukood, kontaktandmed, talle kuuluvate kinnistute andmed (kinnistu nimi, number ja katastritunnus) ning andmed isikule uuringu või inventuuri tegemisega seoses saadetud teavituste kohta.

(8²) Eesti looduse infosüsteemi andmed esitanud registreeritud kasutaja nime ja isikukoodi säilitatakse tähtajatult ning tema kontaktandmed kustutatakse kasutajaõiguste peatamise korral või üks aasta pärast viimast andmete andmekogusse esitamist. Käesoleva paragrahvi lõike 8¹ punktis 2 nimetatud andmeid säilitatakse 25 aastat nende andmekogusse kandmisest arvates.“;

2) paragrahvi 39⁵ täiendatakse lõikega 8⁴ järgmises sõnastuses:

„(8⁴) Käesoleva paragrahvi lõike 8¹ punktis 2 nimetatud andmeid töödeldakse looduskaitse seaduse § 14¹ lõigetes 5 ja 6 sätestatud eesmärgil ning teavitamise nõuetekohasuse tagamiseks.“.

§ 3. Keskkonnaseire seaduse muutmine

Keskkonnaseire seaduse §-s 13 tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi täiendatakse lõikega 1³ järgmises sõnastuses:

„(1³) Keskkonnaseire andmekogu vastutav töötaja on Keskkonnaagentuur.“;

2) paragrahvi täiendatakse lõigetega 4¹ ja 4² järgmise sõnastuses:

„(4¹) Keskkonnaseire andmekogus töödeldakse järgmiseid isikuandmeid:

1) seiretöö vastutavat täitjat esindava isiku nimi;

- 2) uuringu tegijat esindava isiku nimi;
- 3) seiretöö või uuringu raames mõõtmist või vaatlust teostanud isiku nimi;
- 4) punktides 1 ja 2 nimetatud isikute kontaktandmed.

(4²) Käesoleva paragrahvi lõikes 4¹ nimetatud andmed on keskkonnaseire andmekogus avalikud keskkonnaseire tõhusa korraldamise ning keskkonnateabe avalikustamise eesmärgil, arvestades keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 26 lõike 3 punkti 3.“;

3) paragrahvi täiendatakse lõikega 5¹ järgmises sõnastuses:

„(5¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 4¹ sätestatud andmeid säilitatakse keskkonnaseire andmekogus tähtajatult, põhimääruses võib sätestada lühemad säilitustähtajad.“;

4) paragrahvi lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Keskkonnaseire andmekogu põhimääruse kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega, milles sätestatakse:

- 1) andmekogu volitatud töötleja;
- 2) vastutava töötleja ja volitatud töötleja ülesanded;
- 3) täpne andmekoosseis;
- 4) andmeandjad ja nendelt saadavad andmed;
- 5) andmete juurdepääsu ja andmete väljastamise kord;
- 6) andmete säilitamise täpsemad tähtajad;
- 7) muud korralduslikud küsimused.“.

§ 4. Metsaseaduse muutmine

Metsaseaduse § 63 lõikes 1 asendatakse tekstiosa „§-s 20“ tekstiosaga „§-des 20 ja 20³“.

§ 5. Seaduse jõustumine

Käesoleva seaduse § 1 punktid 10, 11 ja 12 jõustuvad 2027. aasta 1. jaanuaril.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, ...2026. a

Algatab Vabariigi Valitsus

Vabariigi Valitsuse nimel